

ויקרא  
שבת זכור  
פורים



בעלון נעסוק בתוכן שיעור 782 שנערך  
ברמת השרון ברחוב הקוצר 2,  
במדרשת "ברינה יקצור", בנשיאות מר"ר הגאון  
רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 667 שנה י"ד העלון מוקדש לע"ב מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק ז"ל ח' אדר ב' תשפ"ד

## ויקרא - תוכן ענייני הפרשה

999 פ' 1899

- א. ה' קורא למשה רבינו להיכנס לאהל מועד - לשמוע תורת ה'.
- ב. קרבנות נדבה: עולה מן הבקר, מן הצאן, ומן העוף (א, א-ז).
- ג. חמש סוגי מנחות: מנחת סולת, מנחת מחבת, מרחשת, מאפה תנור - חלות, ורקיקים.
- ד. מנחת העומר, ומצות על כל קרבן תְּקַרֵּב מִלַּח (פרק ב).
- ה. איסור הקרבת שאור (חמץ) ודבש (פירות, רמז לאיסור גאווה).
- ו. זבח השלמים מן הבקר, מן הכבשים, ומן העזים (ג, א-ז).
- ז. קרבן חטאת: פר הכהן הגדול, פר הסנהדרין, שעיר הנשיא (המלך), שְׁעִירַת היחיד, כבשת היחיד (ד, א-לה).
- ח. קרבן חטאת: עֹלָה [לעשיר] ויורד [לעני] - על שלש עבירות.
- ט. קרבן אשם על מעילה בהקדש, אשם תלוי, אשם גזלות.

### "ויקרא אל משה" (א, א) - להיות עניו

מפני מה נכתב בתורה 'ויקרא' באות 'א' זעירא (קטנה)? ביאר בעל הטורים: משום שבענוותנותו הרבה רצה משה לכתוב 'ויקר', כנאמר אצל בלעם 'ויקר ה' אל בלעם וישם דבר בפיו', כאילו לא נראה אליו ה' אלא במקרה. אך הקב"ה אמר למשה לכתוב באל"ף, שלשון 'ויקרא' מראה על מדרגה גבוהה יותר בנבואה, ומכיוון שהוצרך לכתוב 'ויקרא', כתבה משה בענוותנותו באות 'א' קטנה יותר משאר אותיות 'א', למען יהא נראה קצת "ויקר".

שאל רבי יצחק מווארקא זצ"ל: הרי גם בפרשת יתרו אנו מוצאים פעמיים שכתוב 'ויקרא' - 'ויקרא אליו ה' מן הַהָר' (ט"ו, א) 'ויקרא ה' למשה אל ראש הַהָר' (ט"ט, ב). ומפני מה לא כתב משה אף שם 'ויקרא' ב-א' זעירא? אלא רואים מכאן, שלהיות עניו אפשר גם כשאף אחד לא רואה, אבל ענוותנות, לפעמים זו גאוה!...

והמשיך להסביר זאת: כאן בפרשתנו לא שמע איש את הקב"ה קורא אליו, אלא משה לבדו, כדברי רש"י: 'הקול הולך ומגיע לאוזניו, וכל ישראל לא שומעין'. ולפיכך רצה משה, מחמת ענוותנותו, למעט את חשיבותה של הקריאה שקרא ה' אליו, ולכתוב 'ויקר', כנאמר אצל בלעם.

אולם בפרשת יתרו, באה הקריאה במעמד כל ישראל אשר שמעו אותה, ואם יבוא עכשיו למעט דמות עצמו בהתכחשות לדבר שהכל ראוהו ושמעוהו, לא תיחשב זאת כענווה, אלא כגאוה (לחזות בנועם ה').

ותמה על כך הרב שך זצ"ל: איך יתכן שמיעט משה רבינו את האות, והלא גם על התגין שבתורה ישנן דרשות רבות כל כך, כפי שמצינו אצל רבי עקיבא שהיה דורש תילי תילים הלכות על כל תג ותג! ותירץ תירוץ נורא: משה רבינו רצה ללמד את עם ישראל כי דרך ארץ - לא רק שקדמה לתורה, אלא אף אם באה על חשבון כמה הלכות שבתורה! ועדיפים דרך ארץ וענווה אפילו על חשבון התורה.

[זכרון יוסף - פטפוטין דאורייתא]

מתעורר ופועל מה

פרשתנו היא הפרשה הפותחת את הספר השלישי ונקראת על שמו "ויקרא".

בספר שמות מובא שעם ישראל בנה את המשכן וכליו, ספר ויקרא עיקרו עבודת הקורבנות הנעשית ע"י הכהנים במשכן ולכן הוא נקרא גם בשם: "תורת כהנים".

פרשתנו עוסקת בעניין הקורבנות. מה הוא עניין הַקָּרְבָּן? רבותנו מסבירים ש'קָרְבָּן' הוא לשון קירבה לה'. כלומר, בכוח פעולת הקרבת הקרבן אנחנו עושים מעשה רם ונישא בכמה מישורים. כאשר אדם עבר עבירה חלילה, הוא היה צריך להביא קרבן לבית המקדש. עם הקרבן, האיש היה עושה תשובה ומתחרט מעומק ליבו על מה שחטא לפני ה'. לאחר שסמך ידיו על ראש הקרבן, האיש היה מתוודה על חטאו, הכהנים היו מקריבים את הקרבן, לאחר מכן האיש היה אוכל את חלקי הקרבן שלו, בירושלים. מובא שהטעם לעניין זה הוא גם כדי להחיות את נפשו של החוטא, שהרי כל מי שחוטא הוא מרגיש הרגשת החמצה, צער ויגון על שנכשל ונפל בחטא, ולא קיים את דברי מלך העולם.

ברם, בתחילת הפרשה כתוב (א, ב): "אָדָם כִּי יִקְרִיב מִקָּמָם". אומר רש"י: מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל. עכ"ל.

מעשה שהיה ברבי ישראל מאיר הכהן - ה"חפץ חיים", שהוזקק לכתוב דבר מה והביאו לו נייר לכתובה.

חשש החפץ חיים מאד שמא נייר זה יש בו ספק גזל, על כן, סירב לקבלו עד שיתנו לבעליו סך של שתי פרוטות! תמהו האנשים העומדים סביבו ואמרו: "רבנו, ודאי הבעלים מוחלים על סך פיעוט זה"... "לא ולא", אמר ה"חפץ חיים" מסך פיעוט של שתי פרוטות גזולות, עלול להיברא מלאך חבלה שבכוחו להפוך על פניהם את כל חומותיה של העיר פטרבורג!...

כתב הגאון רבי שמואל דוד הכהן פרידמן שליט"א: "אמרתי לעורך את הלבבות ממה שראיתי בעיני זה עתה (בשנת תשס"ט) כשהייתי בעיר הקודש ירושלים בלכתי בשכונת בית ישראל, יחד עם בני, ראיתי חנות אחת סגורה על מנעול ובריח, ובחלון החנות הייתה מודבקת מודעה, וזה תוכן המודעה: "בעל החנות נפטר לבית עולמו, ואחרי פטירתו בא לבני ביתו בחלום, והודיע להם כי אין לו מנוחה בעולם העליון, מחמת שלא נזהר בממון, והוא חייב כסף לאחרים מהסיבה שהיו באים לקנות בחנות שלו, ויש לו צער וייסורין הרבה מזה בעולם העליון. בהתייעצות עם הרבנים פירסמו שיבקשו מכל מי שהוא חייב לו ממון שימחל לו על החוב, וביקש שכל אחד יאמר בפה מלא שמוחל לו.

עד כאן תוכן המודעה שהניחו בחלון החנות ההיא בני ביתו של הנפטר. והחי יתן אל לבו, להזהר בדיני ממונות, מכל נדנדו גזל ואונאה ושאר איסורים התלויים בממון.

שבת זו שלפני פורים, נקראת גם שבת זכור על שם ג' הפסוקים הנקראים במפטיר ('פרשת זכור'), והיא השניה מתוך ארבע הפרשיות שקוראים בחודש אדר.

השנה תענית אסתר תהיה ביום חמישי (הוקדמה משבת), פורים דפרזים יוצא ביום א', ושושן פורים ביום ב'. בהזדמנות מבקש לאחל לכם ולכל עם ישראל שבת שלום ופורים שמח ונזכה למחות את זרע עמלק - "לא תשכח"...



**"וכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או**

**בגזל" (ה, כ"א) - אצל צי היהלום - סיפור**

מעשה באדם שהיה מומחה בגניבת אבנים יקרות. זו הייתה פרנסתו, ובזה עסק כל חייו.

יום אחד, בבקרו בתערוכת תכשיטים גדולה בשווייץ, צדה עינו יהלום גדול ומלוטש, המוצג לראווה באחד מדוכני המכירה היוקרתיים. בעודו מביט ביהלום, תוך שהוא משתדל שלא לבלוט בקהל, מגיע גביר הדור שבידו מקל הליכה מזהב, והחל בוחן ומתעניין ביהלום זה.

לאחר משא ומתן ארוך, רכש הגביר את האבן תמורת כ-אלף דולר! ויצא לדרכו.

הגנב, שהבין כי הזדמנות פז נקרתה בדרכו, נחפז בעקבות הגביר, ופסע בעקבותיו כברת דרך ארוכה, עד שעלה על אניית פאר בדרכו חזרה לעירו.

הגנב המיומן עלה אף הוא בעקבותיו. הוא פנה אל פקיד הקבלה ושיחדו בממון רב, ובתמורה ביקש שיודיע כי אירעה טעות של קבלת יותר מדי נוסעים, ובלית ברירה יוכנסו כמה נוסעים לתאים בהם יש מיטות ריקות.

כמובן שאל תאו של העשיר, הוכנס אחר כבוד מיודענו הגנב...

לאחר שאכל הגביר את ארוחת הערב, החליף את בגדיו לבגדי שינה, עלה על יצועו ונרדם.

הגנב, שהבין כי שעת הכושר שלו הגיעה, החל לחפש במרץ ובקדחתנות אחר האבן היקרה. חיפש בתיקו של הגביר ובבגדיו, חיפש בזהירות מתחת למזרון עליו ישן ומתחת לכרית, חיפש בנעליו, בארנקו, אך לשווא - הוא לא מצא דבר. בבוקר, לאחר שהתעוררו, התלבשו ושתו את קפה הבוקר בתאם, ופנה הגביר לרדת מהסיפון.

ואז ניגש אליו הגנב: 'סלח לי, אדוני. הייתי מבקש להחליף עמך מספר מילים.' 'בבקשה', השיב הגביר. והגנב התוודה: 'ובכן, אני עוסק במקצועי כגנב כבר שנים רבות, ואתמול ראיתי אותך רוכש אבן יקרה בתערוכה. עקבתי אחריך עד לכאן, ואף הצלחתי להיכנס כשותף לתא אותו שכרת. בלילה, לאחר שנרדמת, חיפשתי את היהלום שרכשת בכל כליך, במיטתך ואפילו על גופך. אך לשווא. אני סקרן מאוד לדעת את הסוד - היכן אפוא החבאת את היהלום?... אודה לך מאוד אם תוכל לספק את סקרנותי.'

חיך הגביר וענה: 'וכי חשבת שלא שמתי לב שהפכת ל'צל' החדש שלי?!... כבר בתערוכה הבחנתי שאתה לוטש את עיניך אל האבן היקרה, ולכן לא התפלאתי כאשר ראיתי אותך בתאי. ידעתי היטב שאתה מעוניין באבן, ולכן לפני שנרדמתי, דאגתי להכניס אותה בחשאי אל תוך - כיס החליפה שלך! הייתי בטוח ששם בוודאי לא תחפש את האבן. בבוקר, כשהתרחצת, הוצאתי את האבן מכיסך, ולקחתי אותה אלי בחזרה'...

והמוסר מהמעשה עבורנו הוא - שאת היהלום אין לחפש בכיסיהם של אחרי יש לדעת כי הוא מונח בכיס שלנו.

'כי קרוב אליך הדבר מאוד'. לכל אחד אוצר של כישירויות ויכולות, אם נחשוק בו ונחפש אחריו, נמצא אותו ונתעשר. ה'חליפה' שהינה הגוף היא זו שמגבילה אותנו, ועלינו לזכך אותה (והערב נא ח"ג).

דהיינו, לכל אחד נתן הקב"ה "סט כלים" - תכונות בהם הוא צריך למצות את הכי טוב שלו, ולא "לחפש" את עצמו דרך אחרים.

**"אדם פי יקריב מכם קרבן" (א, ב)**

מובא במדרש (תנחומא פרשת צו): בשעה שציווה הקב"ה לישראל פרשת הקרבנות, נתקבצו אומות העולם אצל בלעם הרשע, אמרו לו: מפני מה ציווה הקב"ה לישראל פרשת הקרבנות ולנו לא ציווה? א"ל: שוטים שבעולם, ישראל שקיבלו התורה - נתן להם פרשת הקרבנות, אך אתם שלא קיבלתם התורה - לא נתן לכם פרשת הקרבנות.

והפירוש, כיון שישראל קיבלו את התורה ויש להם לפעמים חטאים שעברו על מצוות ה', לכן צריכים להביא קרבנות לכפרה, מה שאין כן אתם, שלא קיבלתם את התורה.

וקשה, הרי גם הגויים קיבלו על עצמם שבע מצוות בני נח, וכיון שעוברים עליהן צריכים קרבנות לכפרה? תירץ רבנו יוסף חיים בעל ה'בן איש חי' זצוק"ל עפ"י הירושלמי (מכות פ"ב ו): שאלו לחכמה: חוטא מה עונשו, אמרה להם: חטאים תרדוף רעה. שאלו לנבואה, אמרה: הנפש החוטאת היא תמות. שאלו לתורה, אמרה: יביא קרבן ויתכפר לו. שאלו לקב"ה ואמר: יעשה תשובה ויתכפר לו.

נמצא שלפי סברת החכמה והנבואה - אין תקנה לחוטא אלא שבירתו היא טהרתו, אך התורה עשתה תקנה לאדם, שיביא קרבן ויתכפר לו ויחיה ולא ימות. אם כן בוודאי הסברה שלא יועיל הקרבן לכפרה אלא לישראל בלבד, שהם קיבלו את התורה וממילא גם את תקנתה. מה שאין כן אומות העולם שלא קיבלו את התורה, איך יועיל קרבן להתכפר על שבע מצוות שעברו?! [לחזות בנועם ה']

**"מן הבהמה מן הפקר ומן הצאן תקריבו את**

**קרבנכם" (א, ב) - הקרבנות הם שלום בעולם**

כתב רבנו בחיי: התורה הכשירה לקרבן בהמות שהן נרדפות, ופסל את החיות שהן רודפות, ומזה דרשו חז"ל במדרש (ויקרא רבה כז, ה) 'הוי מן העלובין ולא מן העולבין, מן הנרדפין ולא מן הרודפין', שהרי אין לך נרדפים בעופות כמו תורים ובני יונה, והכשירין הכתוב לגבי המזבח.

ועוד יש לפרש, הבהמות הכשרות למזבח מורות על מידת התמימות שבה ראוי שיתנהג האדם, כי הבהמות תמות הן, ומשכנן ביישוב, ובהן בחר יעקב אבינו להאכיל את יצחק אביו כשאמרה לו אמו 'לך נא אל הצאן' (בראשית כ"ז, ט). ויעקב בחר במידת השלום, ונקרא 'איש תם' (שם כה, כז) שתרגומו 'גבר שלים', והתורה שניתנה לזרעו כולה שלום, כפי שנאמר (משלי ג, יז) 'דַרְכֵיהָ דַרְכֵי נְעִים וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם', וכן ישראל נקראו 'שולמית', שנאמר (שיר השירים ז, א) 'שׁוֹבֵי שׁוֹבֵי הַשְּׁוֹלְמִית', לפי שהם אומה ששלום העולמים דר בתוכה. לפיכך בחר הקב"ה מין זה לקרבן, כי הקרבנות הם שלום בעולם, ולכך פסל את החיות, מפני שְׁעֵשׂו הרשע היה 'איש שעיר' - איש מדברי, "וַיְהִי עֵשׂו אִישׁ יָדַע צִיד אִישׁ שֵׁדָה" (בראשית כה, כז), אשר בחר בחיות שמשכנן במדבר, מקום חורבן ושממון, והנה זה היפך מידת השלום.

ומאותו טעם הרחיקה התורה את הברזל מהמזבח, מפני שמהברזל נעשתה החרב המחריבה את העולם, והוא ירושה לְעֵשׂו, לכן כתוב (שמות כ, כה) 'כִּי חַרְבֶּךָ הִנְפַתְ עָלֶיךָ וַתְּחַלְלֶנָּה', והמזבח מאריך את ימי האדם, בעוד שהחרב מקצרת אותם, ואינו בדין שיונף המקצר על המאריך. [ילקוט מאיש לרעהו]

שבת זו שלפני פורים, נקראת גם שבת זכור על שם ג' הפסוקים הנקראים במפטיר ('פרשת זכור'), והיא השניה מתוך ארבע הפרשיות שקוראים בחודש אדר.

בפרשת זכור, מזכירים את מפתו הראשונה של עמלק וחומרת מעשיו, שבא להילחם עם בני ישראל ללא כל סיבה, בעוד שעם ישראל היו חלשים בגשמיות וברוחניות.

וכן מופיע בפרשה זו, ציווי לזכור מעשה זה ולמחות את זכר עמלק. ואנו קוראים זאת בהקשר לנס הגדול שאירע בדורו של מרדכי הצדיק, והוא מפלת המן האגגי (מצאצאיו של אג העמלקי), אשר ביקש "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד בשלושה עשר לחודש שנים-עשר הוא חודש אדר ושללם לבוז" (אסתר ג, יג).

**תענית אסתר** - השנה י"ג אדר ב' יוצא ביום שבת, ומאחר ובשבת אין מתענים מקדימים את תענית אסתר ליום חמישי דהיינו - י"א אדר ב'.

**פורים דפרזים** - י"ד אדר ב' חל השנה ביום א'. קריאת המגילה תהיה במוצאי השבת.

**שושן פורים** - ט"ו אדר ב' חל השנה ביום ב'.

בשבת זו מוציאים שני ספרי תורה, באחד יקראו פרשת השבוע, ובשני יקראו בו למפטיר "זכור את אשר עשה לך עמלק" (ספר דברים סוף פרשת "כי תצא"), והטעם שקוראים פרשת זכור סמוך לפורים - לסמוך מחיית עמלק למחיית המן (רש"י מסכת מגילה כ"ט).

בקריאה זו נקיים שתי מצוות: "זכור את אשר עשה לך עמלק", ו"תמחה את זכר עמלק". ומאחר שפסוקים אלו פותחים בציווי "זכור" ומסיימים ב"לא תשכח", על כן שבת זו נקראת "שבת זכור". יש שנתנו סמך לקריאת "זכור" פעם בשנה מהכתוב "זכור... לא תשכח", ושיעור השכחה מובא בברכות (נח): שהוא י"ב חודש.

כתב הרמב"ם (מצוה קפט): היא שציוונו לזכור מה שעשה לנו עמלק בהקדימו להרע לנו, ולשנוא אותו בכל עת ועת ונעורר הנפשות במאמרים להלחם בו ונזרז העם לשנוא אותו עד שלא תשכח המצוה ולא תחלש שנאתו ותחסר מהנפשות עם אורך הזמן. והוא אמרו יתעלה (דברים כה, יז): "זכור את אשר עשה לך עמלק", יכול בלבבך, כשהוא אומר לא תשכח, הרי שכחת הלב אמור הא מה אני מקיים 'זכור' שתהא שנאתו בפיך, הלא תראה שמואל בהתחילו לעשות המצוה הזאת איך עשה שהוא זכר תחלה מעשהו הרע ואחר כך צוה להרגו. והוא אמרו יתברך (שמואל א' טו, ב) "פְקִדְתִּי אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּלֶק לְיִשְׂרָאֵל", עכ"ל.

**ועניין קריאה זו:** שמצות עשה מן התורה על כל ישראל לשמור בלב איבה ושנאה לעמלק ולזרעו, ולזכור בפה את רשעותו, ונספר זאת לבנינו ולדורותינו מה עשה לנו אותו רשע בדרך בצאתנו ממצרים, עד אשר נאבד את זכרו מן העולם, ונמחה את שמו שלא יישאר לו שריד ופליט.

וזה מה שכתוב בתורה: "זכור את... תמחה את... לא תשכח". ודרשו חכמים: זכור - בפה, לא תשכח - בלב. וכדי לקיים מצוה זו, תקנו חכמים שיהיו קוראים פרשה זו בציבור ומתוך הספר, פעם אחת בכל שנה, בשבת שקודם הפורים, כדי לסמוך מחיית עמלק למחית המן שהיה מזרעו.

וכיון שקריאת פרשת זכור מדאורייתא - חמורה היא, וצריך הקורא בתורה שיכוון להוציא את הקהל ידי חובתם במצוה זו, והקהל צריך שיכוון לצאת ידי מצות הזכירה בשמיעה מהקורא, כאילו קראו בפייהם.

וכמו כן מוצאים את ספר התורה היותר מהודר לקריאה בפרשת זכור.

מאחר וקריאה זו היא מדאורייתא, אין לתת לקטן או לאחד שאינו יודע לכוון להוציא את הקהל ידי חובה.

## וְהָיָה כִּי יֵאָשֵׁם לְאַחַת מֵאַלֶּה וְהַתְּוֹדָה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיךָ" (ה, ה)

בגמרא במנחות (ק"י ע"א) מובא שלימוד התורה מכפר כמו בקרבנות, ויש ללמוד מזה, שכשם שבקרבת צריך להתוודות לפני הבאת הקרבן כדי שיעלה קרבנו לרצון, כך גם בלימוד התורה שמכפר כקרבנות, ראוי להתוודות לפני לימודו כדי להשיג את כפרת הנפש הבאה על ידי לימוד התורה.

ויסוד לזה יש להביא ממה שנאמר בתהלים (נ, ט"ז): "וְלָרָשָׁע אָמַר אֱלֹקִים מַה לָּךְ לְסַפֵּר חֲקֶיךָ", והרי מבואר שכשם שקרבנו של הרשע אינו מתקבל לפני המקום וכמו שנאמר (משלי כ"א, כ"ז): "זָבַח רָשָׁעִים תוֹעֵבָה", כך גם לימוד התורה של הרשע אינו עולה לרצון לפני המקום.

וכדברים הללו כתב ה'נפש החיים' (שער ד', פ"ו) שבכל עת שיכין האדם עצמו ללמוד ראוי לו להתיישב קודם שיתחיל עכ"פ זמן מועט ביראת ה' טהורה בטהרת הלב להתוודות על חטאו מעומקא דלבא כדי שתהא תורתו קדושה וטהורה ויכווין להתדבק בלימודו בו בתורה בו בהקב"ה. היינו להתדבק בכל פחותיו לדבר ה' זו הלכה. עכ"ל.

וביותר כתב השל"ה הקדוש (בהג' לתושבע"פ ד"ה כבר כתבתי) שהעבירות מונעים מהאדם להבין ולהשכיל בדברי תורה וכלשונו ש"לפעמים החטא גורם שנעשה מסך מבדיל בפני השכל שלא יוכל להבין, על כן אמרו המקובלים האחרונים שבאם אירע לו כן יפשפש במעשיו ויתוודה ויתפלל להשם יתברך שיתן לו לב להבין". [ביאורים והנהגות עמ' לב]

## וְהִבִּיֵּאתָ אֶל הַפֶּהֶן וְקִמַּץ הַפֶּהֶן מִמֶּנָּה מְלֹא קִמְצוֹ... (ה, יב)

בתוך שמחת נישואי בנו של הגאון רבי אלעזר הכהן אב בית דין סוכטשוב (חתן בעל ה'נתיבות המשפט') הגיעה אליו אגרת ברכה מאחד מידידיו, תלמיד חכם מופלג, ובה שלוש מילים: "וְקִמַּץ הַפֶּהֶן מִמֶּנָּה".

הנוכחים כאשר ראו זאת תמהו: וכי מה ענין קמיצת הכהן ממנחת העני - אצל שמחת נישואין? אך כשהגיע המברק לידי הגאון הנ"ל, ביאר להם בחיך: הגמרא (ברכות ח.) מספרת שכאשר אדם היה נושא אשה בארץ ישראל, היו שואלים אותו: "מֵצָא או מוֹצָא"? וכוונתם היתה: האם התקיים בך הכתוב "מֵצָא או מוֹצָא טוֹב" (משלי יח, כב), או "וּמוֹצָא אֲנִי מִרַמְמוֹת אֶת הָאִשָּׁה" (קהלת ז, כו). ההבדל בין שתי התיבות הללו הוא בניקוד. האם מנקדים את האות מ' בקמץ או בחולם. זהו שכיחון הכותב בצחות לשונו: "וְקִמַּץ הַפֶּהֶן מִמֶּנָּה", שבני הכהן יזכה לרוות מאשתו נחת בכך שהניקוד 'קמץ' יהיה באות מ', ויזכה ל"מצא אשה - מצא טוב"...

ומדוע דוקא בארץ ישראל שאלו את הנושא אשה - "מֵצָא או מוֹצָא", ואילו בחוץ לארץ לא שאלו זאת? ונראה ליישב על פי דברי חכמינו (עירובין מא.) "שלשה אינם רואים פני גהינום... ויש אומרים אף מי שיש לו אשה רעה".

ולפי זה גם ה"מוצא" - שנשא אשה רעה - אינו צריך להצטער על כך, שהרי בגינה הוא ניצל מגיהנום! אמנם מובא במסכת כתובות (קיא.) "כל הדר בארץ ישראל שרוי בלא עוון", ונמצא שהדר בארץ ישראל ניצל מגיהנום בלאו הכי, גם אם לא ישא אשה רעה.

לפיכך דוקא בארץ ישראל שאלו "מֵצָא או מוֹצָא", הואיל ורק בארץ ישראל הנושא אשה רעה אינו מקבל מכך טובת הנאה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא...



**בימי הפורים מסוגלים להכרית את אויבנו**

**וכל מבקשי רעתנו - סיפור**

מספר הרה"ג מאיר צימרוט, שהיה לו שכן, דמות מופלאה עד מאוד, שמרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל אמר עליו שהוא אחד מל"ו צדיקים, ושמו היה הרה"צ רבי יצחק זילבר זצ"ל. הוא היה ברוסיה בתקופת השלטון של הצורך הנורא סטאלין ימ"ש, ונלחם בשמירת היהדות במסירות נפש נוראה עד מאוד. הוא היה חותך את הורידים שלו בערב שבת וחובש אותם בתחבושות, כדי שיהיה פצוע ולא יצטרך לעבוד בשבת במחנה הכפיה בסיביר. הוא ישב בכלא הרוסי במשך שנים ב'עוון' הפצת תורה.

והנה, הגיע ליל פורים ולא היתה לו מגילה כשרה, אז הוא אסף את כל היהודים החבושים עמו בבית הכלא והתחיל לספר להם את סיפור המגילה: לפני למעלה מאלפיים שנה, היה צורך אכזר, המן הרשע, והוא רצה להשמיד, להרוג ולאבד את כל היהודים והקב"ה הושיע את עם ישראל ע"י מרדכי היהודי ואסתר המלכה וליהודים היתה אורה ושמחה. והנה, קם יהודי אחד ואמר בכעס: "אתה מספר לנו סיפורי מלפני אלפי שנים, יש לנו כאן המן הרשע של היום: סטאלין ימ"ש! וגם הוא זמם להשמיד את כל היהודים, שהרי בזמנו היתה עלילת שוא במוסקבה על הרופאים היהודים, שכביכול הם נותנים לחולים הרוסים תרופות מסוכנות כדי להמית אותם. והיה המון רוסי זועם שרצה להרוג את כל היהודים. ואז הרשע הזה הכין מכתב, שכביכול נכתב על ידי מאה ועשרים אנשי רוח רוסיים שפונים בבקשה לסטאלין ימ"ש, ש'יציל' את היהודים מפני הפורעים הרוסים. ומה הוא עשה? תכנן להעביר את כל היהודים לסיביר ובנה להם שם לאורך עשרות קילומטרים קראוונים ללא חלונות כדי ל'הציל' אותם מידי הרוסים. וכך אמר אותו רשע למקורביו, שחצי מהיהודים ימותו מקור בדרך לסיביר והשאר ימותו בקראוונים, עפרא לפומיה. ואתה הרב, מספר לנו כאן בכלא על המן הרשע של פעם?" אמר לו הרב זילבר: "סטאלין הרשע, השמיד עשרים מיליון אנשים, אבל את היהודים הוא לא יצליח להשמיד! הוא בסך הכל בשר ודם, ואם הקב"ה רוצה - תוך חצי שעה הוא יכול למות"!!!

היהודי הזה, עוד יותר זעם על הרב ואמר: "סטאלין הזה בשיא כוחו, הוא בן חמישים ואין לו אפילו שיערה לבנה אחת, הוא הורג כל מי שרק מעלה את חשדו ואתה אומר לנו שהוא יכול למות תוך חצי שעה"?? והרב השיב בריחא דאורייתא וקבע נחרצות: "הקב"ה הוא כל יכול ותוך עשרים דקות הוא יכול להמית אותו"!!! והנה, לאחר עשרים דקות, פתאום שומעים קול המולה ממסדרונות בית הכלא. קצינים הולכים ובאים, סוהרים מתלחשים זה עם זה.

מה קרה? סטאלין ימ"ש קיבל שטף דם במוח! במשך שלושה ימים לא התקרבו אליו מרוב שפחדו ממנו, היה כמו נבוכדנצר הרשע שאמרו עליו (שבת קמט): שכל זמן שהיה חי לא היה שחוק בפי כל בריה מרוב הפחד ממנו.

ואומר הרב זילבר, שבכל הימים הללו אמר תהלים עד שלבסוף שמע שהרשע הזה התפגר ובא אל קיצו. יושב לו יהודי צדיק בכלא הסובייטי, כבר זמן רב שלא ראה את אור השמש, אבל הוא יודע מהו הכח העצום הטמון בליל פורים, הוא מאמין באמונה שלמה, שהקב"ה יכול להושיע ולהציל מהצורך הרוסי תוך פחות מחצי שעה! ואכן כך היה. הבה ננצל את ליל פורים ללימוד תורה, לתהלים ולתפילות, כי כל הפושט יד בפורים נותנים לו (את מבוקשו).

"ויאמרו נערי המלך משרתיו יבקשו למלך נערות בתולות טובות מראה. ויפקד המלך פקידים בכל מדינות מלכותו ויקבצו את כל נערה בתולה טובת מראה..." (אסתר ב, ב-ג) פעמיים נזכרו כאן שלושה תנאים הנדרשים כדי למלוך תחת ושתו.

**נערה** - ולא זקנה (ביאור הגר"א על המגילה).

**בתולה** - ולא בעולה (ביאור הגר"א על המגילה).

**טובת מראה** - ולא מכוערת באסתר לא נמצא אחד מן התנאים הללו.

"והיה אומן את הדסה היא אסתר" (אסתר ב, ז) - רב אמר: בת ארבעים היתה. ושמאל אמר: בת שמונים היתה. רבנן אמרי: בת שבעים וחמש" (מדרש בראשית רבה ל"ט, ב). הרי לך שאסתר לא היתה נערה כלל.

"לקחה מרדכי לו לבת" (אסתר ב, ז) - אל תקרי לבת אלא לבית" (מגילה יג). הרי שלא היתה בתולה.

כתוב בגמרא (מסכת מגילה ג) אסתר ירקקת היתה וחוט של חסד משוך על פניה.

ביאר הגר"א: "שבאמת לא היתה אסתר יפת תואר אלא על ידי צדקתה נראתה יפה הודות לחסד שמים", הרי שלא היתה טובת מראה. אז איך בכל זאת, אחשוורוש, שהיה כבר חמש שנים בשידוכים, לקח אותה? "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום" - הכל מאת רצון ה' יתברך.

היכן רמזו בתורה כי צריך להכות ב'המן' בקריאת המגילה? אומר המהרי"ל: כתוב "וְהָיָה אִם בֶּן הַפּוֹת הִרְשָׁע" (דברים כה, ב), " וְהָיָה אִם בֶּן" - סופי תיבות המן.

**בברכת התורה**

**ריון ברינה**

"לְאָדָם מֵעֲרֵכֵי לֵב וּמֵה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

**לעילוי נשמת** מו"ר אבי יעקב בן רחל ודודק - א' ניסן

מרת אמי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: אברהם בן שמעה: גורגי בן שמחה: יעקב ישראל בן גלית רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו בינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוח בת שמשון הגר בת אהרן והרטח: כחון בת חביבה: אחובה (דיין) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן



**להצלחה:** אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה.

**זיווג הגון:** ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת אוריס: בתיה בת אסתר זהבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

**לרפואת:**

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א איראל בן אביגיל: אהרון בן רוח: משה בן רוח מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עדיד בן הגר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קוק בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נוארה: רות בת לינה: מורית בת רחל לימור הודיה: ושחנה בנות תוך יפה

**לזרע של הימא:**

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל ויקטוריה תקוה בת רינה

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: [Ronbarina@gmail.com](mailto:Ronbarina@gmail.com)

כתובת: הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים